

DR. PINTÉR SÁNDOR
Miniszter

Belügyminisztérium
1051 Budapest
József Attila u. 2-4.

Tárgy: Kérelem 2010 óta tartó környezetveszélyeztetés megszüntetésére irányuló intézkedés iránt a Kiskunhalas, Majsai út 8. szám [1] alatti telephellyel kapcsolatosan

Tisztelt Miniszter Úr!

Kiskunhalas város a 27/2004. (XII. 25.) KvVM-rendelet szerint felszín alatti víz szempontjából "érzékeny" területen található. A város területén a Majsai út 8. szám alatti telephelyen 2009-től 2011. november 15-ig az időközben jogutód nélkül megszüntetett Bács-Reál Kft. (a továbbiakban: Kft.) közel 1000 tonna, zömében veszélyes hulladékot halmozott fel az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség 14/3357-7/2009. számú, hulladékszállítási, valamint az Alsó-Tisza-vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség (a továbbiakban: Felügyelőség) 77924-1-5/2010. számú, veszélyes hulladék begyűjtésére és szállítására vonatkozó engedélye alapján, amelyeket a Felügyelőség 2011. november 15-én jogerőre emelkedett 77924-1-6/2011. számú határozatával visszavont.

A Felügyelőség e határozatának indokolása [a] már 2011-ben rögzítette, hogy a nagy mennyiségű, jogellenesen felhalmozott veszélyes hulladék környezetbe kerülésének kockázatával a Kft. környezetveszélyeztetést valósít meg. *„Az udvari, zúzott köves burkolaton több helyen ismeretlen anyagok elfolyását tapasztaltuk (fekete és barna színű elszíneződések a zúzott kövön). A hulladékot tartalmazó göngyölegek egy része nem zárt, csapadékvízzel érintkezhet. Az udvaron és az egyik raktárban oldószerszag érződött. A telephely egyik raktárában két db IBC tartály van felborítva, tartalmuk először a raktáron belül folyt ki, majd a kármentő megtelte után az udvaron folyt el a vörös színű folyadék, a terület legmélyebb, aszfaltozott részén gyűlt össze. A tárolás körülményeit figyelembe véve fennáll a veszély, hogy a göngyölegek egy része az idő előrehaladtával az időjárás hatásainak kitéve megsérülhet, így tartalmuk kikerülhet.”*

A Kft. egykori ügyvezető igazgatóját 2013 januárjában két rendbeli hulladékgazdálkodás rendjének megsértése bűntettében mondta ki bűnösnek a bíróság a veszélyes hulladékok tárolásának jogszabályellenes módja miatt.

A környezetveszélyeztetés azóta folyamatos. A Csongrád Megyei Kormányhivatal 79266-11-15/2016 számú, a Kft. ügyvezető igazgatóját az eredeti állapot helyreállítására kötelező hatósági határozatában is rögzítette: *„[...] a veszélyes hulladékok ilyen módon történő tárolásával nincs kizárva azok környezeti elembe (talajba, illetve talajvízbe) kerülése, azaz a környezeti elemekben bekövetkező, mérhető, jelentős kedvezőtlen változás lehetősége, tehát a környezet veszélyeztetése folyamatosan, jelenleg is fennáll.”*

Az elmúlt időszakban készült fényképek és helyszíni szemle alapján is egyértelmű: a hordók és tartályok jelentős része igen rossz állapotú, kiszakadt vagy kivágott, esetleg nincs rajtuk a fedelük. A hordók, tárolók egy másik része az eldőlés előtti utolsó pillanatban van, roskatagon egymásra halmozva. A hordókból jól láthatóan már kijutottak a szennyezőanyagok. Ezt támasztja alá a véletlenszerűen vett talajminták szennyezettsége, a 2016. június 17-én történt mintavételünk eredményei [2] alapján. A telephelytől pár méterre folyó Alsószállási-csatorna a

Harkai-tóhoz [3] vezet, amely úgynevezett Natura 2000 besorolású, különleges természetmegőrzési terület.

A jogellenes állapot megszüntetésére és az eredeti állapot helyreállítására kötelezett volt ügyvezető igazgató büntetőítéletben is rögzített vagyoni helyzete alapján (a veszélyes hulladékok elszállításának és kezelésének becsült költségösszegére tekintettel) nem várható, hogy képes lesz a környezetveszélyeztető állapot felszámolására.

2018. április 7-én kelt levelünkben a Greenpeace Magyarország Egyesület részéről jeleztük a Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság felé, hogy nem szabadna megvárni, amíg súlyosbodik a szennyezés és környezetkárosodás következik be, és akár milliárd forintos nagyságrendű kármentesítésre lesz szükség a jelenleg egy-kétszázmillió forintra tehető hulladékelszállítási és -ártalmatlanítási költségek helyett.

Felhívtuk a Katasztrófavédelmi Igazgatóság figyelmét arra, hogy a környezetkárosodás megelőzésének és elhárításának rendjéről szóló 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet **[b]** 3. § (1) bekezdése szerint amennyiben a környezethasználó környezetkárosodást megelőző intézkedést nem tesz, kárelhárítást nem végez, illetve azokat nem vagy nem megfelelően végzi, akkor az e rendelet szerinti környezetkárosodást megelőző intézkedések megtétele és a kárelhárítás elvégzése a felszíni vizek, felszín alatti vizek és földtani közeg környezeti elem esetében, valamint azoknál a vizeknél és vízállásirányoknál, amelyek az 1. § f) és g) pontja szerinti területeken vannak, a vízügyi hatóság megbízása alapján a VIZIG feladata.

Figyelemmel a környezetvédelem általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény (Kvt.) 99. § (1) bekezdés a) pontjára, továbbá a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet 10. § (8) bekezdésére, **kértük, hogy a környezetkárosítás megelőző intézkedésként tegyenek lépéseket a további szennyezés megakadályozása érdekében, és az Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság megbízása révén intézkedjenek a veszélyes hulladék elszállításáról!**

Válaszul Huszár Tibor tü. ezredes Csongrád Megyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság igazgatóhelyettes 2018. május 31-i válaszában (HL.-2018-0007-3; ügyirat azonosító TVH-100201-2-3/2018 – levél csatolva) azt írta, hogy „A vizsgált eredmények alapján környezetkárosítás nem állapítható meg.”, illetve, hogy „A földtani közeg és a felszíni víz károsodásának közvetlen veszélye esetén a vonatkozó jogszabályoknak megfelelően a vízvédelmi hatóság a szükséges intézkedéseket azonnal megteszi.”

Ám a Greenpeace sem állította, hogy jelenleg környezetkárosodás lenne, hanem hivatkoztunk a környezetvédelmi hatóság korábbi határozatára, melyben megállapította, hogy „*tehát a környezet veszélyeztetése folyamatosan, jelenleg is fennáll.*”

A környezetkárosodást megelőző intézkedés lényege, hogy nem szabad megvárni, míg a környezetkárosodás megtörténik, azaz elképesztő, hogy a Katasztrófavédelmi Igazgatóság meg akarja várni az intézkedésekkel a környezetkárosodás megtörténtét. Jelenleg a helyszínen tapasztaltak alapján is a hordókból, tárolókból továbbra is ellenőrizetlenül folynak ki a szennyezőanyagok.

Kérem tehát intézkedését a Kormány víz védelméért felelős tagjaként, a felszíni és felszín alatti vizek védelméért való felelőssége körében a környezetet veszélyeztető állapot felszámolása és a környezetkárosodás megelőzése érdekében.

Szeretnék utalni az Alaptörvény P) cikk (1) bekezdésére, amely szerint „A természeti erőforrások, különösen a termőföld, az erdők és a vízkészlet, a biológiai sokféleség, különösen a honos növény- és állatfajok, valamint a kulturális értékek a nemzet közös örökségét képezik, amelynek védelme, fenntartása és a jövő nemzedékek számára való megőrzése az állam és mindenki kötelessége.”

Budapest, 2018. szeptember 14.

Tisztelettel:

Schmidt Hajnalka
Ügyvezető igazgató
Greenpeace Magyarország Egyesület

Simon Gergely
Regionális vegyi anyag-szakértő
Greenpeace Közép- és Kelet-Európa

Hivatkozások

[1]

<https://maps.google.com/?q=Kiskunhalas,+Majsai+%C3%BA+8.+sz%C3%A1m&entry=gmail&source=g>

[2]

<https://www.flickr.com/photos/greenpeacehu/28780581392/in/album-72157671349424422/>

[3]

<http://knpi.nemzetipark.gov.hu/ user/browser/File/natura/Harka%20HUKN20020 NATURA 2000 ftt v%C3%A9gleges%20v%C3%A1ltozat k%C3%B6zz%C3%A9t%C3%A9telre.pdf>

[a]

http://www.greenpeace.org/hungary/Global/hungary/kampanyok/vegyn/KormanyHat2016_határozat

[b]

<https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=a0700090.kor>

A 90/2007. (IV. 26.) Korm. rendelet 2. §-e kimondja:

(1) A környezetveszélyeztetés megszüntetése érdekében környezetkárosodást megelőző intézkedéseket, a környezetkárosodás megszüntetése érdekében helyreállítási intézkedéseket kell tenni. A helyreállítási intézkedés keretében kárelhárítást, illetve kármentesítést kell végezni.

[...]

(4) Azonnali beavatkozás szükséges, amennyiben a környezetkárosodás a közegészségügyet, a közbiztonságot veszélyezteti, illetve amennyiben a környezetkárosodás felszámolása azonnali beavatkozással eredményesebben, hatékonyabban, gazdaságosabban végrehajtható, illetve a jövőbeni környezetkárosodás megelőzhető.

A 3. § szerint pedig:

(1) Amennyiben a környezetkárosodás határon túlról terjed át, illetve a környezethasználó személye ismeretlen, vagy a környezethasználó környezetkárosodást megelőző intézkedést nem tesz, kárelhárítást nem végez, illetve azokat nem vagy nem megfelelően végzi, akkor az e rendelet szerinti környezetkárosodást megelőző intézkedések megtétele és a kárelhárítás elvégzése - figyelemmel a 17. § (1) bekezdésére -,
[...]

(3) Amennyiben a környezethasználó személye ismert, azonban önmaga nem képes a környezetkárosodást megelőző intézkedések megtételére, a kárelhárítás elvégzésére, az (1) bekezdés a) pontja szerinti környezeti elem esetében a VIZIG szakmai irányítása mellett, az (1) bekezdés b) pontja szerinti környezeti elem esetében az NPI szakmai irányítása mellett köteles részt venni a kárelhárításban.

4. § szerint pedig:

(1) A környezethasználó, illetve a környezetvédelmi és természetvédelmi, valamint a vízügyi szervek a kárelhárítás feladatainak végrehajtását elsősorban saját erőforrásaikkal látják el.

(2) Ha a kárelhárítás ellátásához a saját erőforrás nem elegendő, a környezethasználó
a) az 1. § a) és b) pontja szerinti környezeti elem esetében - a VIZIG-nél, a VIZIG és a vízügyi hatóság vezetője az Országos Vízügyi Főigazgatóság (a továbbiakban: OVF) főigazgatójánál kezdeményezi más vízügyi szervek erőforrásainak (így például anyagainak és eszközeinek) igénybevételét,

b) az 1. § c)-g) pontja szerinti környezeti elem esetében - az NPI-nél, az NPI az országos környezetvédelmi hatóságnál kezdeményezi más környezetvédelmi szervek erőforrásainak (így például anyagainak és eszközeinek) igénybevételét.